

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie](#) > [Cietušo Tiesības \(katrā Valstī\)](#) > 1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesības

1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesības

Kādu informāciju es saņēmu no iestādes (piem., policijas, prokurora) pēc nozieguma izdarīšanas, bet pirms būšu par to ziņojis?

Kriminālprocesa kodekss nereglamentē to, kāds saturs jāiekļauj informācijas lapā, ko var izsniegt cietušajam pēc tam, kad nodarījumus ir izdarīts, bet pirms par to ir ziņots. Ikvienam ir tiesības un iespēja sazināties ar prokuratūru, lai ziņotu par noziegumu, sniegtu paziņojumu vai iesniegtu pieteikumu par jautājumu, kas ir prokurora kompetencē. Personas, kuras sazinās ar prokuratūru, saņem informāciju par to, kā ziņot par noziegumu, un citu pamatinformāciju par savām tiesībām un pienākumiem.

Policijas darbiniekiem ir jāreģistrē ziņojums par noziegumu, par ko ceļ apsūdzību *ex officio*.

Turklāt ikvienai personai ir tiesības uz atbilstošu policijas aizsardzību, ja ir pamatots iemesls šādu aizsardzību nodrošināt.

Cietušo un liecinieku atbalsta departamenti, ko izveidojušas septiņas županiju tiesas, sniedz cietušajiem emocionālu atbalstu un informāciju par viņu tiesībām (tostarp tehnisku un praktisku informāciju). Tie sniedz atbalstu un informāciju arī lieciniekiem, kā arī cietušo un liecinieku ģimenes locekļiem. Informāciju un atbalstu sniedz neatkarīgi no procesa posma. Cietušie saņems informāciju un atbalstu pat tad, ja nav ziņojuši par noziegumu. Minētie departamenti arī nosūta cietušos un lieciniekus uz specializētām pilsoniskās sabiedrības iestādēm un organizācijām atkarībā no viņu vajadzībām.

Es nedzīvoju ES valstī, kurā noziegums tika izdarīts (ES pilsoņi un trešo valstu pilsoņi). Kā tiek aizsargātas manas tiesības?

Noteikumi, kas reglamentē cietušo un civilprasītāju tiesības, ir vienādi piemērojami neatkarīgi no valstspiederības, jo Horvātijas krimināltiesību akti ir piemērojami attiecībā uz katru, kas izdara noziegumu Horvātijas robežās. Tiesvedības puses un dalībnieki ir tiesīgi lietot savu dzimto valodu.

Policijai, prokuratūrai un tiesām saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksu un Likumu par noziegumos cietušajiem (finansiālu kompensāciju) ir pienākums sniegt noziegumos cietušajiem informāciju par viņu tiesībām, ko paredz minētie likumi. Tas nozīmē, ka prokuratūrai un tiesām ir pienākums izvērtēt iespējas, kā apsūdzētā persona gan pirms kriminālprocesa, gan jebkurā tā posmā varētu kompensēt cietušajai pusei zaudējumus vai kaitējumu, kas nodarīts ar nodarījumu, un informēt cietušo pusi — mutiski cietušajam saprotamā valodā un rakstiski horvātu vai angļu valodā — par tās tiesībām lietot dzimto valodu un iesniegt īpašumtiesisku prasījumu, kā arī par tās tiesībām saņemt kompensāciju). Prokuratūrai un tiesām ir arī jāsniedz cietušajam pēc viņa pieprasījuma vispārīgi norādījumi un informācija par to, kā aizpildīt prasības pieteikuma veidlapu un kādus pavaddokumentus iesniegt. Informācijas lapas, kurās ietverta informācija par cietušā tiesībām saņemt kompensāciju, kā arī kompensācijas prasības pieteikuma veidlapas ir pieejamas horvātu un angļu valodā. Šos dokumentus horvātu un angļu valodas versijās var lejupielādēt no Horvātijas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnes.

Ikviens cietušais, kurš ziņo par noziegumu, saņem no policijas informāciju par savām tiesībām. Pēc mutiskas cietušā informēšanas par viņa tiesībām policijas darbinieks sniedz cietušajam arī rakstisku informāciju par tās tiesībām, kā arī pieejamo informāciju par cietušo aizsardzības un atbalsta pakalpojumiem, ieskaitot bezmaksas tālruņa numuru cietušo atbalstam.

Personas, kurām nav horvātu valodas zināšanu, var saņemt no policijas informācijas lapu par tiesībām citās

valodās.

Brīvprātīgie, kuri strādā Valsts zvanu centrā noziegumos un likumpārkāpumos cietušajiem (116-006), sniedz emocionālu atbalstu, informāciju par tiesībām un praktisku informāciju. Viņi arī nosūta cietušos uz citiem kompetentiem dienestiem un organizācijām, lai nodrošinātu, ka cietušie saņem papildu informāciju un citu veidu atbalstu un palīdzību. Minētais palīdzības tālrunis ir bezmaksas, darbojas darbdienās no plkst. 8.00 līdz 20.00, un tā darbinieki var pieņemt zvanus horvātu un angļu valodā.

Kādu informāciju es saņēmu, ja ziņošu par noziegumu?

a) Cietušais un cietusī puse ir tiesīgi divu mēnešu laikā no apsūdzību izvirzīšanas vai ziņošanas par noziegumu pieprasīt no prokuratūras informāciju par rīcību, kas īstenota, atbildot uz apsūdzībām/ziņojumu. Prokuratūra informē šīs personas par īstenoto rīcību saprātīgā termiņā, ne vēlāk kā 30 dienu laikā no pieprasījuma dienas, ja vien šāds pieprasījums neapdraud procesa efektivitāti. Lēmums neizpaust šādu informāciju jāpaziņo cietušajam vai cietušajai pusei, kas iesniegusi pieprasījumu.

b) Prokurors ar lēmumu aptur izmeklēšanu šādos gadījumos:

- ja nodarījums, kura izdarīšanā persona ir apsūdzēta, nav nodarījums, par ko ceļ apsūdzību *ex officio*;
- ja apstākļi izslēdz apsūdzētā vainu, izņemot, ja prettiesiskā darbība izdarīta psihisku traucējumu iespaidā;
- ja attiecībā uz noziegumu ir iestājies noilgums vai ja par nodarījumu piemēro amnestiju vai apžēlošanu, vai ja ir citi apstākļi, kas pamato kriminālvajāšanas neturpināšanu; un
- ja nav pierādījumu, ka apsūdzētais ir izdarījis konkrēto nodarījumu.

Lēmumu apturēt izmeklēšanu nosūta cietušajai pusei un apsūdzētajam, kuru nekavējoties atbrīvo, ja viņš ir apcietināts vai aizturēts. Papildus vēstulei ar lēmumu cietusī puse saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 55. pantu saņem informāciju par to, kā patstāvīgi celt apsūdzību.

c) Pēc ziņojuma izskatīšanas un pārbaudes veikšanas prokuratūras informācijas sistēmā prokurors ar pamatotu lēmumu noraida ziņojumu, ja no ziņojuma izriet,

- ka nodarījums nav nodarījums, par ko var celt apsūdzību *ex officio*;
- ka attiecībā uz nodarījumu ir iestājies noilgums vai ka par nodarījumu piemēro amnestiju vai apžēlošanu, ka lieta par nodarījumu jau ir galīgi iztiesāta vai ka ir citi apstākļi, kas pamato kriminālvajāšanas neturpināšanu;
- ka apstākļi izslēdz vainojamību;
- ka apsūdzēto personu nav pamatota iemesla turēt aizdomās par paziņotā nodarījuma izdarīšanu; vai
- ja ziņojumā ietvertā informācija liecina, ka ziņojums nav ticams.

Prokurora lēmums noraidīt ziņojumu nav pārsūdzams.

Ja vien Kriminālprocesa kodeksā nav paredzēts citādi, prokurors astoņu dienu laikā informē cietušo par savu lēmumu noraidīt ziņojumu un par tā noraidīšanas pamatu. Prokurors arī sniedz informāciju par to, kā cietušais pats var celt apsūdzību. Prokuroram nekavējoties jāinformē persona, kura iesniegusi ziņojumu, un apsūdzētais par savu lēmumu noraidīt ziņojumu, ja kāda no šīm personām ir to lūgusi.

Ja prokurors nevar novērtēt apgalvojumu ticamību, pamatojoties tikai uz ziņojumu, vai ja ziņojumā ietvertā informācija nerada pietiekamu pamatu, lai pieņemtu lēmumu uzsākt izmeklēšanu vai vākt pierādījumus, viņš pats veic izmeklēšanu vai uzdod to veikt policijai.

d) Apcietināto personu uzraugam nekavējoties jāatbrīvo apcietinātā vai aizturētā persona šādos gadījumos:

- ja prokurors ir licis to darīt;
- ja apcietinātā persona nav nopratināta likumā noteiktajā termiņā; vai
- ja aizturēšana ir atcelta.

e) Prokurors var izsaukt lieciniekus un ekspertus, lai tie palīdzētu iegūt pierādījumus. Pavēsti var nosūtīt arī izmeklētājs ar prokurora atļauju. Tiesa var izsaukt lieciniekus un ekspertus liecināt pierādījumu izskatīšanas sēdē vai ierasties uz tiesas sēdi. Kompetentā struktūra iepriekš nosaka pierādījumu vākšanas laiku un vietu. Izsauktā persona tiek brīdināta par neierašanās sekām.

Vai man ir tiesības uz bezmaksas mutiskās vai rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem (kad es sazinos ar policiju vai citām iestādēm vai izmeklēšanas un tiesvedības laikā)?

Cietušajam, kurš piedalās kriminālprocesā kā cietusī puse, ir šādas tiesības:

- lietot savu dzimto valodu (arī zīmju valodu) un prasīt tulka palīdzību, ja viņš nesaprot vai nepietiekami pārvalda horvātu valodu, vai zīmju valodas tulku, ja cietusī puse ir nedzirdīga vai vienlaikus nedzirdīga un neredzīga.

Kā iestāde nodrošinās to, ka es saprotu un mani saprot (ja esmu bērns; ja man ir invaliditāte)?

Ja vien atsevišķā likumā nav paredzēts citādi, izmeklēšanas tiesnesis pieņem liecību no bērna, kurš ir jaunāks par 14 gadiem. Uzklauššana notiek bez tiesneša vai pušu klātbūtnes tajā pašā telpā, kurā atrodas bērns, izmantojot audiovizuālu ierīci, ko darbina profesionāls asistents. Uzklauššanā piedalās psihologs, bērnu izglītības speciālists vai cits profesionālis. Uzklauššanā var piedalīties arī vecāks vai aizbildnis, ja vien tas nav pretrunā izmeklēšanas vai bērna interesēm. Puses var uzdot jautājumus lieciniekam-bērnā ar speciālista starpniecību, pirms tam saņemot izmeklēšanas tiesneša apstiprinājumu. Uzklauššanas sēdi ieraksta, izmantojot audio-video ierīci, un ierakstu aizzīmogo un pievieno protokolam. Liecinieku-bērnu drīkst uzaicināt uz otrreizēju uzklauššanu tikai izņēmuma apstākļos, ievērojot tādu pašu procedūru.

Ja vien atsevišķā likumā nav paredzēts citādi, izmeklēšanas tiesnesis var pieņemt liecību arī no bērniem, kuriem ir no 14 līdz 18 gadiem. Bērnu iztaujāšanai, jo īpaši tad, ja tie ir nodarījumā cietušie, ir jānotiek piesardzīgi, lai nodrošinātu, ka šādi netiek kaitēts viņu garīgajai veselībai. Ievēro īpašu rūpību, lai aizsargātu bērnu.

Jebkuru liecinieku, kurš nevar atbildēt uz tiesas pavēsti vecuma, slimības vai invaliditātes dēļ, var uzklaušīt viņa dzīvoklī vai citā mājoklī, kur liecinieks uzturas. Šādu liecinieku uzklauššanu var ierakstīt audio-video ierīcē, ko darbina speciālists. Ja to pamato liecinieka stāvoklis, uzklauššanu veic tā, lai puses varētu uzdot jautājumus, neatrodoties vienā telpā ar liecinieku. Vajadzības gadījumā uzklauššanu ieraksta, izmantojot audio-video ierīci, un ierakstu aizzīmogo un pievieno protokolam. Pēc cietušā lūguma šādu liecinieka nopratināšanas procedūru var ievērot, ja cietušais ir cietis no nodarījuma, kas vērstas pret seksuālo pašnoteikšanos vai morāli, cilvēku tirdzniecības nodarījuma vai ģimenē izdarīta nodarījuma. Šādu liecinieku drīkst uzaicināt uz otrreizēju uzklauššanu tikai izņēmuma apstākļos, ja tiesa to uzskata par nepieciešamu.

Atbalsta pakalpojumi cietušajiem

Kurš sniedz atbalstu cietušajiem?

Cietušo un liecinieku atbalsta departamenti, ko izveidojušas septiņas županiju tiesas (Zagrebā, Osijekā, Splitā, Rijekā, Sisakā, Zadarā un Vukovarā), sniedz atbalstu cietušajiem un lieciniekiem, kuri iesniedz pierādījumus minētajās tiesās un minēto pilsētu municipālajās tiesās. Šie departamenti arī sniedz atbalstu likumpārkāpumu tiesās tādu lietu iztiesāšanā, kas saistītas ar vardarbību ģimenē, un nosūta cietušos un lieciniekus uz specializētām pilsoniskās sabiedrības iestādēm un organizācijām atkarībā no viņu vajadzībām.

Informāciju un atbalstu sniedz telefoniski un kad cietušais/liecinieks ierodas tiesas ēkā. Informāciju sniedz arī pa e-pastu.

Lai uzzinātu plašāku informāciju, apmeklējiet [Horvātijas Tieslietu ministrijas lapu](#).

Vai policija automātiski nosūtīs mani uz cietušo atbalsta dienestu?

Informējot cietušo par viņa tiesībām, policijas darbinieks sniedz cietušajam arī rakstisku informāciju par viņa tiesībām, kā arī pieejamo informāciju par cietušo atbalsta pakalpojumiem, ieskaitot bezmaksas tālruna numuru cietušo atbalstam. Informācijas lapā par tiesībām ir ietverta šādu struktūru kontaktinformācija:

- kompetentais cietušo un liecinieku atbalsta departaments;

- pilsoniskās sabiedrības organizācijas attiecīgajā županiņā;
- Valsts zvanu centrs noziegumos un likumpārkāpumos cietušajiem (116-006).

Kā tiek aizsargāts mans privātums?

Kompetentās iestādes var apkopot personisku informāciju tikai likumā noteiktajiem mērķiem savu Kriminālprocesa kodeksā noteikto pienākumu ietvaros.

Personisku informāciju var apstrādāt tikai tad, ja to nosaka likums vai cita tiesību norma, un šāda apstrāde jāveic tikai mērķim, kādam informācija savākta. Šādas informācijas turpmāka apstrāde ir atļauta, ja tā nav pretrunā mērķim, kādam informācija savākta, un ja kompetentās struktūras ir ar likumu pilnvarotas apstrādāt šādu informāciju citam mērķim, un ja turpmāka apstrāde ir nepieciešama un samērīga ar konkrēto mērķi.

Personisku informāciju, kas attiecas uz personas veselību vai seksuālo dzīvi, var apstrādāt tikai izņēmuma gadījumos, kad noziedzīgo nodarījumu, par kuru piespriež brīvības atņemšanas sodu uz pieciem gadiem vai stingrāku sodu, nav bijis iespējams atklāt vai par to nav bijis iespējams celt apsūdzību citos veidos, vai kad šāda atklāšana/apsūdzības celšana radītu nesamērīgus sarežģījumus.

Nav atļauts apstrādāt personisku informāciju, kas attiecas uz rasi vai etnisko piederību, politisko, reliģisko vai filozofisko pārliecību vai dalību arodbiedrībās.

Personisko informāciju, kas apkopota kriminālprocesa nolūkiem, var pārsūtīt valdības struktūrām saskaņā ar īpašu likumu un citiem tiesību subjektiem tikai tad, ja prokuratūra uzskata, ka tiem ir vajadzīga šāda informācija likumā noteiktam mērķim. Kad nosūta šādu informāciju, attiecīgajiem tiesību subjektiem atgādina par to pienākumu aizsargāt attiecīgo personu datus.

Personas datus var izmantot saskaņā ar attiecīgajiem normatīvajiem aktiem citos kriminālprocesos, citos procesos, kas attiecas uz sodāmām darbībām, kuras izdarītas Horvātijā, procedūrās, kas saistītas ar palīdzību starptautiskajās krimināltiesībās, un starptautiskajā policijas iestāžu sadarbībā.

Vai man ir jāziņo par noziegumu, pirms es varu piekļūt cietušo atbalstam?

Cietušais saņem informāciju un atbalstu no attiecīgās tiesas cietušo un liecinieku atbalsta departamenta vai no pilsoniskās sabiedrības organizācijas pat tad, ja viņš nav ziņojis par noziegumu.

Personīgā aizsardzība, ja man draud briesmas

Saskaņā ar Policijas uzdevumu un pilnvaru likuma 99. pantu, ja vien atsevišķā likumā nav noteikts citādi un tik ilgi, kamēr tam ir pamatots iemesls, policija nodrošina atbilstošu aizsardzību cietušajam un jebkurai citai personai, kura ir sniegusi vai var sniegt kriminālprocesam būtisku informāciju, vai jebkurai to tuvai personai, ja tās vai tām tuvas personas ir pakļautas noziedzīga nodarījuma izdarītāja vai citu kriminālprocesā iesaistīto personu radītam briesmu riskam. Cietušo aizsardzība, ko nodrošina policija, nozīmē fizisko aizsardzību visu diennakti.

Kādi aizsardzības veidi ir pieejami?

Saskaņā ar Likumpārkāpumu likuma 130. pantu policija uz laiku, kas nepārsniedz astoņas dienas, var izdot rīkojumu par aizsardzības pasākuma īstenošanu pret personu, kura tiek pamatoti turēta aizdomās par nodarījuma izdarīšanu. Praksē tie parasti ir priekšraksti, ar kuriem aizdomās turētajam aizliedz ierasties konkrētā vietā vai teritorijā (izlikšana no cietušā mājām), tuvoties konkrētai personai vai sazināties vai uzturēt saziņu ar konkrētu personu. Astoņu dienu laikā policija iesniedz apsūdzību kompetentajai likumpārkāpumu tiesai, kas pieņems lēmumu par to, vai apturēt vai pagarināt noteikto aizsardzības pasākumu. Turklāt likumpārkāpuma procesa laikā tiesa saskaņā ar Likumu par vardarbību ģimenē (aizsardzību) var noteikt noziedzīgā nodarījuma izdarītājam šādus pasākumus:

1. piespiedu psihosociālā ārstēšana;
2. priekšraksts, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājam aizliedz tuvoties, uzrakties no vardarbības ģimenē cietušajam vai viņu vajāt;
3. izlikšana no kopīgajām mājām;
4. piespiedu ārstēšanās no narkomānijas.

Saskaņā ar Likumpārkāpumu likumu tiesa var arī izmantot citus aizsardzības pasākumus, kas paredzēti, lai aizsargātu cietušo no aizdomās turētā tuvošanās vai uzmākšanās.

Turklāt saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksu tiesa un prokurors tā vietā, lai apsūdzēto turētu pirmstiesas apcietinājumā, var noteikt vienu vai vairākus aizsardzības pasākumus, tostarp izdot priekšrakstu, ar kuru aizliedz noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ierasties konkrētā vietā vai teritorijā, tuvu konkrētai personai vai sazināties vai uzturēt saziņu ar konkrētu personu, vai priekšrakstu, ar kuru aizliedz noziedzīgā nodarījuma izdarītājam vajāt cietušo vai citu personu vai viņai uzmākties vai izliek noziedzīgā nodarījuma izdarītāju no cietušā mājām.

Kas var man nodrošināt aizsardzību?

Cietušais var saņemt informāciju no policijas par visām savām tiesībām, tostarp informāciju par savām tiesībām uz aizsardzību, piedāvātās aizsardzības veidiem un par rīcību, kas policijai jāīsteno, lai aizsargātu cietušo.

Vai kāds izvērtēs manu lietu, lai noskaidrotu, vai esmu pakļauts turpmākam noziedzīgā nodarījuma izdarītāja radīta kaitējuma riskam?

Kad izmeklēšana būs pabeigta un attiecīgie dokumenti būs iesniegti kompetentajām krimināltiesību struktūrām, policija vairs neveic cietušā vajadzību novērtēšanu, izņemot, lai īstenotu jebkurus noteiktos aizsardzības pasākumus. Ja tiks saņemti ziņojumi par jauniem apstākļiem, kuros būs norādīts uz jauniem noziedzīgā nodarījuma izdarītāja draudiem, policija rīkosies, lai aizsargātu cietušo atbilstoši savam novērtējumam un lietas faktiem.

Vai kāds izvērtēs manu lietu, lai noskaidrotu, vai pastāv risks, ka krimināltiesību sistēma var man nodarīt turpmāku kaitējumu (izmeklēšanas un tiesvedības laikā)?

Krimināltiesību sistēma (izmeklēšanas un tiesvedības laikā) darbojas tā, lai tiktu ievērotas cietušā tiesības un stāvoklis kriminālprocesā saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksu. Pirms cietušā nopratināšanas kriminālvajāšanas struktūra, kas veic izmeklēšanu, individuāli novērtē cietušā situāciju, sadarbojoties ar struktūrām, organizācijām vai iestādēm, kas sniedz atbalstu un palīdzību noziegumos cietušajiem. Individuālajā novērtēšanā nosaka vajadzību piemērot īpašus aizsardzības pasākumus par labu cietušajam. Ja ir šāda vajadzība, kriminālvajāšanas struktūra nosaka piemērojamos aizsardzības pasākumus (īpaša iztaujāšanas kārtība cietušajam, komunikācijas tehnoloģiju izmantošana, lai novērstu jebkādu vizuālu kontaktu starp cietušo un noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, un citi likumā noteiktie pasākumi). Ja noziegumā cietušais ir bērns, jau iepriekš pieņem, ka ir vajadzība piemērot īpašus aizsardzības pasākumus, un nosaka šādus pasākumus. Individuāli novērtējot situāciju, īpaši ņem vērā cietušā personiskās īpašības, nodarījuma veidu un būtību un apstākļus, kādos nodarījums izdarīts. Īpašu uzmanību pievērš cietušajiem, kuriem nodarījuma smaguma dēļ nodarīts būtisks kaitējums, tādos nodarījumos cietušajiem, kas izdarīti cietušā personisko īpašību dēļ, un cietušajiem, kuri ir īpaši neaizsargāti, jo viņiem ir attiecības ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju.

Kāda aizsardzība ir pieejama īpaši neaizsargātiem cietušajiem?

Krimināltiesību sistēma (izmeklēšanas un tiesvedības laikā) darbojas tā, lai tiktu ievērotas cietušā tiesības un stāvoklis kriminālprocesā saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksu. Pirms cietušā nopratināšanas kriminālvajāšanas struktūra, kas veic izmeklēšanu, individuāli novērtē cietušā situāciju, sadarbojoties ar struktūrām, organizācijām vai iestādēm, kas sniedz atbalstu un palīdzību noziegumos cietušajiem. Individuālajā novērtēšanā nosaka vajadzību piemērot īpašus aizsardzības pasākumus par labu cietušajam. Ja ir šāda vajadzība, kriminālvajāšanas struktūra nosaka piemērojamos aizsardzības pasākumus (īpaša iztaujāšanas kārtība cietušajam, komunikācijas tehnoloģiju izmantošana, lai novērstu jebkādu vizuālu kontaktu starp cietušo un noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, un citi likumā noteiktie pasākumi). Ja noziegumā cietušais ir bērns, jau iepriekš pieņem, ka ir vajadzība piemērot īpašus aizsardzības pasākumus, un nosaka šādus pasākumus. Individuāli novērtējot situāciju, īpaši ņem vērā cietušā personiskās īpašības, nodarījuma veidu un būtību un apstākļus, kādos nodarījums izdarīts. Īpašu uzmanību pievērš cietušajiem, kuriem nodarījuma smaguma dēļ nodarīts būtisks kaitējums, tādos nodarījumos cietušajiem, kas izdarīti cietušā personisko īpašību dēļ, un cietušajiem, kuri ir īpaši neaizsargāti, jo viņiem ir attiecības ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju.

Esmu nepilngadīgs. Vai man ir īpašas tiesības?

Noziegumos cietušiem bērniem ir šādas papildu tiesības:

1. tiesības uz valsts apmaksātu pārstāvi;
2. tiesības prasīt, lai viņa personiskai informācijai piemēro konfidencialitātes režīmu;
3. tiesības prasīt, lai tiesas sēde notiek aiz slēgtām durvīm.

Bērns ir jebkura persona, kura ir jaunāka par 18 gadiem.

Liecinieku vai cietušo, kurš ir bērns, nopratina izmeklēšanas tiesnesis pierādījumu izskatīšanas sēdē, un tiesas pavēsti nosūta bērna vecākiem vai aizbildņiem.

Nozieguma rezultātā ir miris mans ģimenes loceklis. Kādas ir manas tiesības?

Saskaņā ar Likumu par noziegumos cietušajiem (finansiālu kompensāciju), ja vardarbīgā noziegumā tieši cietušais mirst, netieši cietušajam (tieši cietušā laulātajam, partnerim, vecākam, audžubērnā, audžuvecākam, pamātei, patēvam vai pabērnā, vai personai, ar kuru kopā tieši cietušais dzīvojis viendzimuma attiecībās) ir tiesības saņemt finansiālu kompensāciju, kā noteikts Likumā par noziegumos cietušajiem (finansiālu kompensāciju).

Ja mirušais (tiešais) cietušais ir uzturējis netieši cietušo personu, tai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļu zaudēšanas kompensāciju līdz 70 000 HRK apmērā un parasto bērnu izdevumu kompensāciju līdz 5000 HRK apmērā.

Ikviena persona, kuras ģimenes loceklis ir zaudējis dzīvību kā noziegumā cietušais, ir tiesīgs kā cietusī puse piedalīties kriminālprocesā un pieprasīt kompensāciju (kriminālprocesā vai civilprocesā).

Noziegumā cietušais ir mans ģimenes loceklis. Kādas ir manas tiesības?

Netieši cietušais ir tieši cietušā laulātais, partneris, bērns, vecāks, audžubērns, audžuvecāks, pamāte, patēvs vai pabērns, vai persona, ar kuru kopā tieši cietušais dzīvojis viendzimuma attiecībās.

Netieši cietušie var būt arī vecvecāki un mazbērni, ja kāds no viņiem ir tieši cietušais vai šīs personas pastāvīgi dzīvoja kopā un vecvecāki rīkojās vecāku vietā.

Nelaulātu un viendzimuma personu attiecībām piemēro Horvātijas tiesību aktus.

Ja noziegumā cietušais ir miris, netieši cietušajiem ir tiesības saņemt kompensāciju (par likumā noteikto uzturlīdzekļu zaudēšanu un parastajiem bērnu izdevumiem).

Vai es varu izmantot mediācijas pakalpojumus? Kādi ir nosacījumi? Vai es būšu drošībā mediācijas laikā?

Horvātija nepilngadīgiem un jauniešu vecuma pārkāpējiem pirmstiesas procesā piemēro *cietušā un pārkāpēja mediācijas modeli* saskaņā ar Nepilngadīgo lietu tiesu likumā paredzēto nosacītās iespējas principu, ko piemēro nepilngadīgo un jauniešu vecuma pārkāpēju īpašajam pienākumam piedalīties mediācijas procesā, izmantojot ārpustiesas izlīgumu. Tas nozīmē, ka, ja nepilngadīgais pārkāpējs ievēro šo prasību, tam nav jāstājas tiesas priekšā.

Kopš 2013. gada Horvātijā ir bijis kopumā 60 mediatoru, kuri apmācīti viena gada programmā, kas ilgst 170 mācību stundas (ieskaitot lekcijas, uzdevumus, lomu spēles un praktisko mentorēšanu, kā arī uzraudzību). Viņi ir vienīgie speciālisti Horvātijā, kuri ir pilnvaroti pārvaldīt atjaunojošo justīciju krimināllietās un ir saņēmuši apliecinājumus no Horvātijas Sociālās politikas un jauniešu lietu ministrijas, Asociācijas strīdu izšķiršanai ārpustiesas kārtībā un UNICEF.

Tādējādi katras Horvātijas županijas galvaspilsētā ir dienests strīdu izšķiršanai ārpustiesas kārtībā.

Kur ir pieejami tiesību akti, kuros noteiktas manas tiesības?

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Likums par noziegumos cietušajiem \(finansiālu kompensāciju\)](#)

■ Lapa atjaunināta: 02/07/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.